HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı: 20619
Tarih: 19.10.2026

51694

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Akın Gürlek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

İnternet ve sosyal medya platformları, günümüzde haberlerin kamuoyuna ulaştırıldığı, toplumsal sorunların tartışmaya açıldığı, farklı görüşlerin ifade edildiği ve yurttaşların kamusal yaşama katıldığı temel iletişim alanları arasındadır. Özellikle gazeteciler bakımından bu mecralar, yalnızca haberlerin yayımlandığı araçlar değil, aynı zamanda mesleki faaliyetlerin sürdürüldüğü, kamuoyunun bilgilendirildiği ve demokratik toplumun ihtiyaç duyduğu çoğulcu tartışma ortamının oluştuğu alanlardır. Bu nedenle dijital mecralara yönelik kısıtlamaların kapsamı ve uygulanma biçimi, yalnızca ilgili hesap sahiplerinin değil, toplumun haber alma ve bilgiye erişme hakkının da bir parçası olarak değerlendirilmelidir.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, 30 Eylül 2026 tarihli bir erişim engeli kararı kapsamında çok sayıda sosyal medya hesabı hakkında kısıtlama uygulanmış; gazeteciler Esra Tokat, İrfan Değirmenci, Sarya Toprak ve Şirin Payzın'a ait hesapların belirlenmesinde kullanıcı adlarının yanı sıra platform tarafından tanımlanan hesap kimlik numaralarına da yer verilmiştir. Bu yöntemin, kullanıcı adının değiştirilmesi durumunda da ilgili hesabın engelleme kapsamı içinde kalmasını sağlayabileceği belirtilmektedir.

Hesapların teknik tanımlayıcılar aracılığıyla belirlenmesi, erişim engeli kararlarının uygulanmasında yeni yöntemlerin kullanılması bakımından önem taşımaktadır. Bununla birlikte, teknik olarak bir hesabın daha kolay tanımlanabilmesi ile o hesaba yönelik müdahalenin hukuki dayanağının, kapsamının ve ölçülülüğünün yeterli olması birbirinden ayrı meselelerdir. Bir hesabın kullanıcı adı değişse dahi engelleme kapsamında kalmasını sağlayabilecek yöntemlerin hangi yasal düzenlemeye dayandığı, hangi somut ihtiyaç doğrultusunda tercih edildiği, hangi süreyle uygulanabileceği ve müdahalenin sınırlarının nasıl belirlendiği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Erişim engeli kararlarının belirli içeriklerle sınırlı kalmayarak bir sosyal medya hesabının bütününü etkileyebilmesi, gazetecilerin yalnızca belirli bir haber veya paylaşımını değil, birbirinden farklı konulardaki haberlerini, açıklamalarını ve kamusal tartışmalara katılımını da etkileyebilecek sonuçlar doğurabilir. Bu tür müdahalelerin tekrar etmesi veya hesap kimliğine

bağlı biçimde devam etmesi hâlinde, gazetecilerin dijital mecralarda çalışma olanakları ve kamuoyunun bu gazetecilerin içeriklerine erişimi bakımından daha geniş etkiler ortaya çıkabilir. Bu nedenle kararların yalnızca biçimsel olarak verilmiş olması yeterli olmayıp somut gerekçelerinin, kapsamının ve doğurabileceği sonuçların da değerlendirilmesi gerekmektedir.

Anayasa'nın 13'üncü maddesinde düzenlenen temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması rejimi ile 20, 26 ve 28'inci maddelerinde güvence altına alınan özel hayatın korunması, ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü birlikte ele alınmalıdır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8'inci ve 10'uncu maddeleri de özel hayatın korunması ile ifade özgürlüğüne yönelik müdahalelerin hukuki sınırlarının belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu çerçevede müdahalenin kanuni dayanağının bulunması, meşru bir amaç taşıması, demokratik toplumda gerekli olması ve ölçülü biçimde uygulanması temel güvencelerdir.

Anayasa Mahkemesi, *Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğerleri* kararında, internet haberlerine erişimin engellenmesi uygulamalarını ifade ve basın özgürlükleri ile etkili başvuru hakkı bakımından değerlendirmiş; erişim engellerine ilişkin usulün temel hakları koruyacak güvenceleri içermemesine ilişkin yapısal sorunlara dikkat çekmiştir. Mahkemenin *Artı Media GmbH* kararında da internet haber sitesine erişimin engellenmesi nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine hükmedilmiştir. Bu içtihatlar, dijital yayınlara yönelik müdahalelerin gerekçelendirilmesi, kapsamının belirlenmesi ve etkili yargısal denetime tabi tutulması gereğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan, bir sosyal medya hesabının kimlik numarası üzerinden belirlenmesi her durumda kişisel verilerin hukuka aykırı işlendiği anlamına gelmemekle birlikte, bu bilgilerin hangi amaçla kullanıldığı, hangi kapsamda işlendiği ve erişim engelinin uygulanması bakımından nasıl bir işlev gördüğü açıklığa kavuşturulmalıdır. Benzer biçimde, bir gazetecinin hesabına yönelik müdahalenin hukuka uygunluğu değerlendirilirken yalnızca hesap sahibinin değil, bu hesabın takipçileri ve içeriklerden yararlanan kamuoyunun bilgiye erişimi üzerindeki etkiler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu çerçevede; sosyal medya hesaplarına yönelik erişim engellerinde hesap kimlik numaralarının kullanılmasının hukuki dayanağının, müdahalenin kapsamını ve süresini belirleyen ölçütlerin, tekrar eden kararlar karşısında etkili itiraz yollarının, yargısal denetimin niteliğinin ve gazetecilerin ifade ve basın özgürlüklerini korumaya yönelik güvencelerin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Ayrıca erişim engellerinin yıllar itibarıyla sayısal dağılımı, hukuki dayanakları, uygulama süreleri ve itiraz sonuçları hakkında ayrıştırılmış verilerin bulunup bulunmadığının ortaya konulması; uygulamanın şeffaflığı ve demokratik denetim bakımından önem taşımaktadır.

Bu gerekçelerle, gazetecilerin dijital mecralardaki faaliyetlerine yönelik erişim engellerinin hukuki çerçevesinin, uygulama esaslarının ve temel haklara etkilerinin açıklığa kavuşturulması amacıyla aşağıdaki soruların yanıtlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakırköy 7. Sulh Ceza Hâkimliğinin 30 Eylül 2026 tarihli, yaklaşık 200 sosyal medya hesabını kapsayan erişim engeli kararı hakkında Bakanlığınızın bilgisi bulunmakta mıdır? Kararda kullanıcı kimlik numaralarının da kullanılması uygulamasının hukuki dayanağı ve kapsamı konusunda Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?

2. Erişim engeli kararlarında sosyal medya hesaplarının yalnızca kullanıcı adlarıyla mı, yoksa platformlarca tanımlanan değişmez hesap kimlik numaralarıyla da mı belirlenebileceğine ilişkin yürürlükteki mevzuatta açık ve öngörülebilir bir düzenleme bulunmakta mıdır? Varsa ilgili mevzuat hükümleri nelerdir?

3. Gazetecilerin hesaplarının kullanıcı adı değişikliğine rağmen engelleme kapsamında kalmasını sağlayabilecek bir yöntemin uygulanmasında, müdahalenin belirli bir içerikle sınırlı tutulması, kapsamının genişlememesi ve süresinin belirli olması bakımından hangi hukuki güvenceler bulunmaktadır?

4. Bir sosyal medya hesabına erişimin engellenmesi kararında, hesabın tamamına yönelik kısıtlamanın haber alma ve haber verme özgürlüğü üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi ve daha dar kapsamlı bir tedbirin mümkün olup olmadığının gerekçelendirilmesi zorunlu mudur? Bu konuda hâkimliklerin dikkate aldığı ölçütler nelerdir?

5. Aynı gazeteciye veya medya kuruluşuna ait bir sosyal medya hesabı hakkında farklı tarihlerde yeniden erişim engeli kararı verilmesi durumunda, önceki kararın kapsamı, uygulama sonuçları ve yeni kararın gerekliliği arasında nasıl bir değerlendirme yapılmaktadır? Tekrarlanan müdahalelerin toplam etkisini gözeten bir yargısal inceleme mekanizması bulunmakta mıdır?

6. Erişim engeli kararlarının ilgililerine zamanında bildirilmesi, kararın somut gerekçesinin anlaşılabilmesi ve etkili itiraz hakkının kullanılabilmesi için hangi usul güvenceleri uygulanmaktadır? Bu güvencelerin yeterliliğine ilişkin Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma bulunmakta mıdır?

7. Anayasa Mahkemesinin erişim engelleri nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin kararları ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin internet erişimine yönelik müdahalelere ilişkin içtihadı doğrultusunda, sulh ceza hâkimliklerinin uygulamalarına ilişkin bir değerlendirme, eğitim veya mevzuat çalışması yürütülmekte midir?

8. 2020-2026 yılları arasında gazetecilere, haber kuruluşlarına veya gazetecilik faaliyetleriyle bağlantılı sosyal medya hesaplarına yönelik erişim engeli kararlarının sayısı; kararların hukuki dayanaklarına, karar veren mercilere, uygulama sürelerine ve

itiraz sonuçlarına göre ayrıştırılmış biçimde mevcut mudur? Mevcutsa yıllar itibarıyla veriler nelerdir?

9. Erişim engeli kararlarının ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü üzerindeki etkilerinin düzenli olarak izlenmesi, ihlal tespit edilen durumlarda gerekli tedbirlerin geliştirilmesi ve kararların uygulanmasına ilişkin şeffaflığın artırılması amacıyla Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma bulunmakta mıdır?

10. Gazetecilerin dijital mecralarda haberlerini yayımlama ve kamuoyuyla iletişim kurma imkânlarını korurken, hukuken korunması gereken diğer hak ve menfaatlerin de gözetilmesini sağlayacak, ölçülülük ve etkili başvuru ilkelerini esas alan bir mevzuat veya uygulama iyileştirmesi planlanmakta mıdır?